

„СОЦИАЛИСТЪ“
излиза въ Вторникъ и Петък

Редакцията и Администрацията се намиратъ
ВЪ СОФИЯ.

Неплатени писма не се приематъ.

Ръкописи не се връщатъ

СОЦИАЛИСТЪ

ОРГАНЪ НА РАБОТНИЧЕСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

Абонаментътъ се прилага

За год. лева 10 —
6 м. „ 5 —
3 м. „ 2 50

За въ странство лева 14

Единъ брой 10 ст.

За обявления се плаща по
15 ст. на редъ на 4 страни

LE SOCIALISTE
Organe du Parti Démocrate-socialiste des travailleurs bulgares

Adresse: Rédaction
„SOCIALISTE“
Sophia.

DER SOZIALIST
Organ der bulgar. Sozialdemokratischen Arbeiterpartei

ПОЛИЦИЯТА СЪ КОНЕ И ШАШКИ ИЗВЪРШИ ОБЩНСКИТЪ ИЗБОРИ ВЪ ДРЪНОВО.

Помощи за стачниците.

Отъ миналия брой . . . . . 555 л. 75 ст.
Отъ социалъ-демократическата група въ Гандъ, Белгия 10 л.
З. София 1 л. П. П., Разградъ, 5 л. Отъ Харманлий 23
граждани, които искрено желаятъ усѣихъ на стачката
пращатъ . . . . . 36 л. 65 ст.
Отъ Пова Загора 8/6 1 л. 8/6 80 ст. 5/6 1 л. Г. Ж. Ма-
теевъ, 10 ст. Ив. Калчевъ, 20 ст. П. Д. Шишмановъ, 20 ст.
Г. И. Секуловъ, 20 ст. Г. Язелевъ, 20 ст. Н. Трифоновъ, 50 ст.
4/6 80 ст. Т. Христовъ, 20 ст. К. Ильевъ, 20 ст. П. Бакър-
джиевъ, 20 ст. Д. Люджановъ, 10 ст. Н. Димитровъ, 20 ст.
К. Балладжиевъ, 20 ст. А. Кадиръ, 50 ст. Ив. Толевъ, 20
6/8 20 ст. Ив. Мариновъ 50 ст. 1/2 . . . . . 50 ст.
Всичко . . . . . 8 л.

Търново. П. Х. Габровски 4 л. Силестра. Отъ раб. друж.
„Славн Балабановъ“, 11 л. Т. Сейменовъ, П. Д. 1 л. 50 ст. Ва-
риа П. Стойновъ подарява отъ първодната си брошура Края
на експлоатацията сто екземпляра 20 л. Отъ Ески Джугалъ 2 л.
Тутраканъ, П. Е. И. М. М. 5 л. Търново; К-ю 1 л. Г-въ
2 л. М-въ, 1 л. Л-въ, 2 л. П. Мачиевъ, 1 л. . . . . 7 л.
Казанлъкъ, втори листъ г. Г. Гатевъ 30 ст. Д. С. 2 л.
Г. Бозукови, 40 ст. Б. Мошоновъ, 1 л. М. Станчевъ, 50
ст. Т. Теневъ, 15 ст. П. Бозукови, 50 ст. Ст. Булашевъ, 2)
ст. М. Стойловъ, 20. М. Янбалиевъ, 50 ст. Д. Николовъ, 50
ст. Н. Габровецъ, 20 ст., работнически клубъ. „Дружба“
20 л. . . . . 25 л.

Всичко . . . . . 687-90 л.

Общинския изборъ въ Дръново потъпканъ отъ полицията.

Слѣдъ всичкитъ ония произволи, които
властта упражни надъ дръновскитъ граждани,
дръновскитъ чорбаджии и консерватори се рѣ-
шили да увѣнчаятъ бѣснованията си съ единъ
още по чудовищенъ произволъ.

Общинскитъ избори, които бѣха безза-
конно отложени, се назначиха на 5 т. м. въ
недѣля. Но вмѣсто избори, полицията тури
своята шайка по високо отъ всѣяква консти-
туция, като разгони избирателитъ и представи
на чорбаджитъ да се распоредятъ както
искатъ съ избирателнитъ кугии. Полицията е
бѣсновяла безъ никакво стѣснение. Арестувала
е пѣколько души, между които и пашитъ дру-
гари М. Бойчиновъ и М. Ивановъ, сжитѣ
които по единъ разбойнически начинъ бѣха
закарани съ седемъ стражари отъ Дръново въ
Търново.

Получихме слѣдующитъ телеграмми:

Дръново, 5 Февруарий 1895 г.

София, Редакция „Социалистъ“.

Полицията съ конѣ и голи шашки разгони
избирателитъ и сега свободно си избра общински
свѣтници. Рѣшително всички избиратели се дрѣп-
наха отъ избора на митингъ и слѣдъ това на те-
леграф. станция протестиратъ. Гнусна „законон-
остъ“, не бивала сѣмболовица!

Бойчиновъ, Ивановъ.

Търново, 5 Февруарий 1895 г.

София, м-ру Величкову, копие въ „Социалистъ“,
„Знаме“, „Съгласие“, „Млада България“, „На-
родни Права“.

Днесъ 11 часа сутринта полицията въ Дръново
на конѣ съ голи сабли, бой разгонила избирате-
литъ, продължавала арестуванетоъ гражданитъ опо-
зиционери, правителственото меньшинство съ си-
лата на полицейското оръжие завладѣва градския
свѣтъ. Като български граждани и народни прѣд-
ставители най-енергично протестираме противъ тѣзи
кървави съ нищо не оправдани произволи. Осѣж-
даме поведението на правителството. Какимъ не-
зависимитъ вѣстници и граждани да се застъпятъ
за потъпканитъ права на дръновскитъ избиратели.
Китанчевъ, Габровски.

Избори съ шайки и конѣ, избирателното
право потъпкано чрѣзъ грубата въоружена сила
— ето още единъ пътъ приложение кръвната
притѣствителна политика на управляющата
шайка!

Дръновскитъ разбойници и похитители на
гражданскитъ права, които бѣха съ насилне
разтурили бившия общински свѣтъ, сега при-
бѣгнаха до послѣдното сръдство за заграбване
на общинската властъ — до разгонването на
избирателитъ и превземането съ ножъ на об-
щинското управление.

Това всичко се върши подъ внушението
на днешното правителство, докарано на властъ
съ помощта на шикетъ, топоветъ и съ всич-
китъ сили на милитаризма. Управляющитъ не
за послѣденъ пътъ може би доказаха, че тѣ
не сж въ състояние да оставятъ не потъпкано
върховното избирателно право на гражданитъ
и че трѣбватъ смѣли, рѣшителни сръдства въ
борбата противъ разбойницитъ, които отъ зако-
нитъ не се досягатъ.

Дръновци! Бъдете смѣтели въ подгото-
вяванетоъ на втора историческа дата на бъл-
гарската демокрация.

Позорно трѣбва да падне това правител-
ство, което диктаторски управлява страната!

Руссофилскитъ послания.

Отъ време на време въ печата се
явява по нѣкое писмо, отправено като по-
слание до крайнитъ партизани за „поми-
рението съ Руссия“, съ което храненияитъ
на рускитъ фондове ни расправятъ какво
било желанието на руското правителство
за да се постигне шумното „помирение“
и руския царъ да почне да излива своитъ
милости надъ България. Таково едно по-
слание е напечатаното сега по вѣстницитъ,
писмо на авантюристътъ А. Бендеревъ.

Въ това писмо личи всичкото това
безпредѣлно желание за помирение съ Рус-
сия, което дохожда до самозабравяние. Г.
Бендеревъ, по подобие на г. П. Станчева,
гледа на България прѣзъ обратната страна
на телескопа и я вижда толкозъ нищожна,
колкото чувствува себе си добръ подъ за-
крилата на онова правителство, което отъ
много десетилѣтия играе реакционна про-
вокаторска роль въ освободителното дви-
жение на народитъ. Българския народъ —
това е дѣте, което нищо не може да на-
прави безъ своята велика „майка“; а Рус-
сия е държавата, въ рѣцѣтъ на която стои
бжджцето на цѣлото земно кълбо, — дър-
жава, която въ най-скоро врѣме ще раз-
рѣшава сждбинитъ на народитъ.

Прѣди всичко това е една илюзия, ще
кажемъ ний на всички Бендеревци, които
проповѣдватъ на българитъ да колѣничатъ
прѣдъ руския деспотъ. Русското прави-
телство далечъ не прѣдставлява оная сила,
която прѣдставлява самия руски народъ;
а руския народъ, истинския освободител

на България, се намира подъ махмузитъ
на единъ мраченъ деспотизмъ, който сжва
Руссия отъ да стигне висотата и могъще-
ството на една свърѣмenna културна дър-
жава. Русския политически строй е единъ
разлагающъ се трупъ. И когато този трупъ
бжде противопоставенъ на западнитъ дър-
жави, най-малко може да се очаква, че той
ще бжде разрѣшителъ на сждбинитъ на
земния шаръ. Войната между Руссия и дру-
гитъ страни, е война между една по ниска
и по висша цивилизация и не е простран-
ството и многочисленността на Руссия,
която може да я направи побѣдителка.
Единъ пресенъ примѣръ имаме ний съ вой-
ната на двѣтъ азиатски държави, която
още се продължава. Чатирестотинъ мили-
онний Китай е свършено разбитъ и по-
зорно проси миръ отъ една десетъ пъти
по-малка Япония. Това е война, която се
рѣши не отъ многочисленността, а отъ
по-високата степенъ на културата, каквато
прѣдставлява малката Япония.

Руссия е всемогъща, но само за под-
държателитъ на нейнитъ джелати и притѣ-
ствители, които иматъ интересъ да се прѣд-
ставяватъ по-силни отъ колкото сж въ
дѣйствителностъ.

Такъвъ поддържателъ и отгласъ се
явява г. Бендеревъ, който отива чакъ до
тамъ, за да казва, че съ неиспращанието
отъ България на една официална депута-
ция при погребението на Александръ III,
сж биле наскърбили най-святитъ за Руссия
чувства. Че рускитъ служители на тира-
нията, голѣмитъ чиновници, дворяни, гене-
перали и министри сж плакали и питаяли
най-святн чувства предъ гроба на Алек-
сандра III, въ това не трѣбва да се съм-
няваме; но че сжитѣ чувства сж питаяли
и ония 20 милиона, които сж мрели отъ
гладъ подъ царуванетоъ на Алекс. Рома-
мановъ, които сж бивали усмъртвявани или
пращани изъ сибирскитъ мразни полета,
на които месата сж бивали раскървявани
отъ сопи, на които души сж вадени за
данѣкъ — това могатъ го каза само про-
дажнитъ служители на тиранията. Когато
единъ день руския народъ дойде до съ-
знание и отресе отъ себе си джелатското
правителство, той първи ще залени позорно
пятно на Бендеревци, които сж пѣли глѣсни-
хваления на неговия кръвенъ врагъ. . . .

Защо ний наричаме г. Бендеревъ от-
гласъ на руското правителство? Ясно е.
Въ писмото си г. Бендеревъ се касае за
признаванетоъ на Фердинандъ Кобургский;
г. Бендеревъ се явява като тълкователъ
на руското правителство и препорѣчва
кой да се махне отъ властта и кой да
дойде на негово мѣсто. Какъвъ е властву-
ющия князь и какво трѣбва да се прави
съ него — това не е работа на руското
правителство; българския народъ е един-
ствения върховенъ сждия, който у дома
си трѣбва да се расправя съ своитъ вла-
стелини, притѣствители и храненици. Но да
се вкарва тука вмѣшателството на едно

външно правителство, е още повече деспотическо, това ще каже да се поставя за страж на българската свобода и законност едно правителство, което в своята страна не признава никаква свобода, освенъ свободата неограничено да тъпче и тиранизира своя народъ, което не признава никакъв законъ, освенъ върховния законъ на своята пълновластна воля. Тука всѣки борецъ за свободата въ Русия може да се грижи за свободата на България, но не и руското правителство, което отрицава всѣка народна воля. А г. Бендеревъ се явява тълкователъ на това послѣдното.

Ний не бихме обърнали внимание на това шиемо, ако то да бѣше само частна работа между автора му и г. Цанкова, на когото въ тъмнината г. Бендеревъ може хиляди пѣти да цѣлуни „святата дѣница“. Но то съ вѣчния си позоръ, напечатано изъ вѣстниците, се явява като послание до всѣкитѣ едновѣрни и несъзнателни граждани.

Такива послания сѣ послания отъ ада.

И знайте, че г. Бендеревъ говори отъ името на патриотизма въ сѣщото врѣме когато е и преданъ служителъ на опората за реакцията въ Европа — на руския деспотизмъ, противъ когото цѣла революционна и прогресивна Европа е дигнала своето боево знаме. . . .

Г. Г.

ВЪТРЕШНА ХРОНИКА.

— **Общата стачка на работниците печатари** трае вече единадесетия денъ, благодарение на господаритѣ, които при всѣкитѣ си загуби не искатъ правилника на работниците за уреждане труда въ печатницитѣ. Отъ друга страна съставеный въ София Печатарски Търговски Клубъ, се старае всѣкакъ да поврѣди на работническия синдикатъ, като отстрани работниците отъ него и имъ наложи условията на господаритѣ. За заблѣзване е, че всѣкитѣ буржуазни вѣстници или не обѣлватъ зѣбъ за въ полза на сиравадитѣ работнически искания, или говорятъ само че станало стачка, или пъкъ открито се за стѣлватъ и въхваляватъ Господарския Клубъ. Пръвъ между тия послѣднитѣ е чорбаджиийския консерваторски в. „Миръ“, който се радва за съставянието на клуба, като вѣрва, че той ще направи много и добри подобрения на работниците.

Миръ прикрива причинитѣ на послѣднитѣ стачки, и оскъжда работниците, че прибѣгвали „публично до просията“. Това е една подла клѣвета и оскъбление противъ работниците въ стачка, които никога и никѣдъ не сѣ прибѣгвали до просия, а на противъ тѣхни другари и приятели събиратъ за тѣхъ помощи и ги подкрѣпватъ въ тѣхната борба противъ експлоататоритѣ на трудѣтъ имъ. Кѣдѣ бѣха редакторитѣ на Миръ, когато отвориха въ починалото Свободно Слово подписа за изгорелий Котелъ? Защо не казваха тѣ тогава, че котленци прибѣгватъ на просия? За това, че правителството искаше да залѣжи котленци, че ужъ ще имъ помогне (безъ да е направило нѣщо сериозно), а сега понеже правителството се поставя въ враждебни отношения къмъ работницитѣ печатари, като не иска да се застъпи за тѣхнитѣ интереси, за това и Миръ ги клѣвети и оскъблява.

Нека знаятъ така смѣщо работниците, че и ренегатитѣ в. Прогрессъ не каза добра дума за тѣхното дѣло, а напротивъ взима страната на господарския клубъ.

— Г. Ризовъ, съ своя в. Млада България, като се храни съ надѣжда да насажда „прямолнейната нравственостъ“, се е заелъ да убѣждава и социалиститѣ въ необходимостта на прѣсѣдваното отъ русофилитѣ „помирение съ Русия“. Въпросътъ обаче не е така простъ, когато предъ насъ стои възмутителната агитация на русофилитѣ за руското вмѣшателство. Социалиститѣ никога не сѣ исказвали утопичната мисль, която се е родила въ главата на г. Ризова, че България е Робинзонъ островъ, но отъ друга страна пъкъ винаги сѣ биле противъ немислениитѣ русофилски агитации. Ще разискваме въпроса за „помирението“ въ идущий брой.

— Студентитѣ отъ Висшето Училище сѣ една резолюция протестираатъ противъ постѣпката на ректора на училището, който е държалъ работенъ езикъ предъ клѣза отъ името на студентитѣ безъ тѣхното знание, по случай празника на екзархията.

— **Работниците и служащитѣ при жельзницитѣ** въ София имали намѣрение да си основатъ единъ синдикатъ. Но министра г. Маджаровъ имъ казатъ, че „ако си позволитѣ да правитѣ стачки или нѣщо друго“, той ималъ задъ грѣба си полицитѣ! Г. Маджаровъ, ако се не лѣжемъ, бѣше единъ отъ ония, които казваха въ Нар. Събрание, че въ България нѣма работници; сега обаче, когато тѣ искатъ да се сдружаватъ за защита на своитѣ интереси, той обръща другия край и ги заплашва съ силата си. Но за това пъкъ тогава бѣше депутатъ, а сега е министръ; тогава говореше противъ работниците, а сега дѣйствува противъ тѣхъ. . . .

— **Пропаганда съ факти.** Анархиститѣ въ България не сѣ ония на бомбитѣ, а ония, които располагатъ съ други по сигурни оръдия: шапката, топоветѣ, щикѣтъ и затворѣтъ. Фския околийски началникъ отъ служебно лице станалъ агитаторъ на правителството. На 19 м. м. той държалъ рѣчь прѣдъ гражданиитѣ, като я завършилъ съ думитѣ: който не признава, че правителството е намалило данъцитѣ, да се вържи и безъ да му се пиша косъма отъ главата, да бѣде доведенъ, подъ негова отговорностъ, въ управленнето му. Свършена работа. Ако не вѣрвашъ, че сѣ намалили данъцитѣ, заповѣдай въ участъба. Тамъ окончателно ще се убѣдишъ, ако не въ добринитѣ на богаташкитѣ депутати, то поне въ „моралното влияние“ на тѣхното притѣснително управление.

ПАРИЖСКАТА КОМУНА

(6 Мартъ)

18 Мартъ — годишнината на парижската коммуна — е величественния празникъ на цѣлия работнически свѣтъ. Тѣкмо двайсетъ и четири години изминаватъ отъ оная знаменателна дата, когато приврѣменното правителство на парижкитѣ работници — централний комитетъ — провъзгласи въ свой манифестъ отъ 18 Мартъ, че „Парижкитѣ пролетарии, като видяха поражението и измѣната на господствуящитѣ класи, разбраха, че удари часътъ, когато тѣ сами сѣ длѣжни да спаситѣ страната, като взематъ въ рѣцѣтъ управленнето на общественитѣ работи. . . . Тѣ разбраха, че на тѣхъ се пада високия длѣгъ, че на тѣхъ принадлежи безусловното право да станатъ господари на собствената си сѣдба и взематъ въ рѣцѣтъ си правителственната властъ“. Това бѣше 18 Мартъ (н. с. 6 Мартъ) 1871 г., когато гордий Парижъ — люлката на революциитѣ — осъмна съ гърмогласнитѣ викове, излѣзли отъ устата на хиляди работнически гърла: „да живѣе коммуна!“, „да живѣе коммуна!“

Парижската коммуна — провъзгласена тържественно, слѣдъ цѣколко дневна борба съ неприятелитѣ на работническото дѣло, на 28 (н. с. 6) Мартъ — докара господството на пролетарията; съставена отъ прости, чистокръвни работници, сѣщо и отъ приятели на работническото дѣло, тя даде кормилото на държавната властъ въ рѣцѣтъ на работническата класа, тя направи — макаръ и за кратко врѣме — господаръ на положението най-измѣчений общественъ слой, самия народъ.

Французкия пролетарийтъ изнуретъ, смазанъ отъ ония състрѣсенія, на които бѣ подвърпватъ въ продължение на едно столѣтие цѣла Франция, най-сетнѣ успѣ да извоюва своитѣ права, да докара тържеството на работническата класа. Малочисленъ прѣзъ революцията отъ 1830 г. той, макаръ и да се опита да стѣпи на собственитѣ си крака, биде победенъ отъ своитѣ врагове — буржуата капиталисти. Слабо организиранъ прѣзъ врѣмето на революцията отъ 1848 год., той не можа да удържи провъзгласената „Социална република“. Юнското кланье, което потопи въ кръвъ цѣлий Парижъ, прѣдаде държавната властъ отново въ рѣцѣтъ на врагове, които доказаха съ пролѣтата по Парижкитѣ улици кръвъ, че „Социалната република“, не е нищо друго, „освѣнъ социално заробаване на пролетарията отъ републиката“. Но най-сетнѣ дойде отъ ново свѣтлий денъ за работническата класа. Слѣдъ настѣплатата реакция послѣ 48-та година, която даде управленнето на страната въ якитѣ рѣцѣ на Бонапарта, ликующата тирания отново биде

сломена; на 4 Септемврий 1870 г. биде провъзгласена републиката, а малко по подиръ и самата коммуна.

Малко трая комуната — отъ 18 Мартъ до 21 Май — но много пѣщо направи за въ полза на пролетарията, на много пѣщо научи ти и своитѣ врагове. Тя извади по единъ най-релефенъ начинъ классовий характеръ на държавата и доказа, че само работническиятъ класъ е способенъ за пѣкаква общественна инициатива, че само той е, който ще извоюва економическата и политическа свобода на поробеного човѣчество, на експлоатируемитѣ класи. Прѣдвѣстникъ, начало на една нова спасителна ера, която искаше да докара за измѣчений народъ, ней прѣдстоеше да се бори съ юнашки сили противъ всѣчки *свѣдинени* врагове на свободата, и тя се борѣ. Цѣлий Парижъ, като единъ човѣкъ, сплотенъ въ една яка, въоружена, организирана масса въ продължение на два мѣсеца успѣ да зацѣпва геройски своитѣ права и да се бори противъ нападението на избѣгалото въ Версаилъ реакционно правителство на Тиера. Коммунаритѣ не притѣжаваха ни силна военна армия, ни джандармерия, ни хилядитѣ удобства на Версаилското правителство, тѣ бѣха нападени и отъ вънъ и отъ вътрѣ, по пакъ не се отчайваха въ предприетото дѣло. Тѣхната поддрѣжка бѣ съчувствието на народа; а това съчувствие бѣ слѣствие великитѣ дѣла, които извършиха борцитѣ за свободата на човѣчеството.

Каквито и да бѣха потрѣсеніята, дѣлата на комуната не можаха да се забравятъ, на и нѣма да се забравитъ никого отъ пролетарията, който съ гордостъ отъ равя своитѣ погледи въ тая свѣтла точка на своето недавнишно минало. Дѣлата на комуната сѣ дѣла, които никое демократическо правителство, колкото народно да е считало себѣ си, не е имало добрата воля и смѣлостъ да извърши.

Парижската коммуна е, която при толкова опасности които я грозяха, остана вѣрна на пролетарията и заведнѣжъ се одѣрзости да отсеке главата на оная хидра, която и до днесъ заплашва работническата класа съ своитѣ щикове и топове; тя унищожи постоянната войска и полицитѣ — тия двѣ моцни оръдия въ рѣцѣтъ на старото правителство. Тя съкруши властѣта на духовенството — това оръдие на умственното поробване на народа; тя декретира отчуждението на църковнитѣ и мѣнастирски имоти и приходи, — натрупавя трудъ на ограбений народъ; тя направи училищата достѣпни за народа и освободи чистата наука отъ примѣситѣ на иезуитизма и класовитѣ прѣдрезѣдки; тя съкрати чиновнически персоналъ, смаза бюрокрацията, введе изборността въ учрѣжденията, намали работническия депъ, забрани намалението на работната плата подъ видъ на разни щрафове, унищожи ноцпата работа за хлѣбаритѣ, изработи плапъ за *работническитѣ асоциации*. . . . Тя искара на лице классовия характеръ на французското работническо движение, тя положи основата, по не можа да дочака краи. Неприятелъ излѣзе отъ нея по силетъ и ѣ напесе поражение. Туй което не можаха да извършатъ усиленитѣ Версалски войски съ бомбардировкитѣ си на Парижъ, започнати още слѣдъ 7 Априлий, извършиха го пруссацитѣ. „Приятелитѣ на реда“ ни най-малко не се посвѣниха за да докаратъ тържеството на реакцията, да повикатъ на помощъ единъ Бисмаркъ. Пруссацитѣ не отказаха своята помощъ на Тиера, който имъ прѣдаде Франция заедно съ нѣколко милиарда франка. Силнитѣ поражения панесени на коммунаритѣ прѣзъ 1, 9 и 14 Май, ни най-малко не ги отчаяха; ала на 21 Май неприятелъ вече успѣ да се промѣкне въ Парижъ и да подхвърли цѣлий Парижъ на нечуванъ звѣрства. 35,000 хиляди души коммунари бѣха избити до единъ при неравната борба въ гробницата „Pere la Chaise“. Това бѣ такъвъ варваризмъ, който напомня ужаситѣ на единъ Тамерланъ: това бѣ позора на цивилизацията! До като прѣзъ властуванието на коммунаритѣ Парижъ не бѣ виждалъ проливанието ни

на една капка кръв, сега той биде облѣвъ пѣтъ въ кръв. Това бѣ една човѣшка касалница по грозна, по отвратителна, по ужасна, отколкото сражението на бойното поле! Това показва до какво нравствено падение може да дойде буржуазията, за защита на своитѣ интереси. Десетки и хиляди бѣха съсѣчени и застрѣляни, десетки и хиляди бѣха заровени въ хладнитѣ гробници още живи.

Ето така свърши своя животъ комуната! Ето така извоюва отново своето тържество буржуазията.

Комуната биде съкрушена, но не и идеалитѣ въ името на които тя бѣ провъзгласена. Пролетариатътъ никога нѣма да забрави оня идеалъ, реализирането на когото ще докара и неговото освобождение отъ игото на капиталата. Организиранъ все въ по силни и по силни организации, той никога нѣма да забрави годината 1871, и ще дойде време, когато той съ още по грѣмливъ гласъ ще извика:

Да живѣе комуната! 10/15

Ударъ отъ невидѣло.

(Студентската вечеринка въ Софий).

Миналата сѣбота на 25-й Февруарий студентитѣ отъ Висшето Училище дадоха отъ името на своето дружество „Наука“ една литературно-музикална вечеринка. Салона на „Славянска бѣсѣда“ бѣ препълненъ отъ посѣтители, между които личаха министри, стари политически и литературни дѣйци, висши чиновници, офицери, професори отъ Висш. Училище, дами, дамички, съ една рѣчь, голѣма частъ отъ вѣйкашитѣ посѣтители (освѣтъ студентитѣ) принадлежаха както казватъ, редакторитѣ на „Миръ“ и „Прогрессъ“, къмъ избраното общество.

Това общество бѣ тѣй благосклонно да изслуша нѣколко стихотворения, нѣколко хорова пѣсни, нѣколко късове отъ музика, да изслуша една сказка и да се нагледа въ една жива картина. Стихотворенията, пѣснитѣ, музиката сѣ работи обикновени въ всѣка литературно-музикална вечеринка, изпълнени кои по-добрѣ, кои по-злѣ, но онова, което отличаваше тази вечеринка отъ ней подобнитѣ, бѣха сказката и живата картина. Тѣ сѣ, които прѣдадоха интересъ на вечеринката и които я направиха забѣлъжителна.

Сказката имаше за тема *Нашата интелигенция*—нейното минало, нейното сегашно, нейнитѣ задачи, а сказвачътъ и бѣше единъ младъ студентъ по име К. Пастуховъ. Това не бѣ нѣкое тѣжко научно изслѣдване, четено съ искусството на единъ опитенъ лекторъ. Далечъ такава сурхостъ отъ една студентска вечеринка. Това бѣ една пѣсенъ, една поезия, една музикална симфония изпълнена съ младостъ, свѣжестъ, изказана съ пламъкъ и искрено въодушевление. Предъ вашитѣ духовни очи минаваха картинитѣ на онѣзи давни времена, когато неустрашимий Левски кръстосваше съ огънь въ гърди българскитѣ градове и паланки, кога Бенковски и Каблешковъ вдигаха на бунтъ цѣли села, когато пламенний Вотивъ прехвърляна Дунава, смая свѣта и сложи бурна си глава на Вислецъ. Поминете ли вий тия времена? Кога всѣка зоря, всѣко пѣтѣ, всѣка ржклина и усои ви говорѣха за „Свобода или Смъртъ“? Е, добрѣ, тѣзи времена ги нѣма вече, нѣма и тѣхнитѣ идеали. Днесъ нашата интелигенция е слаба, хилава, недѣгава безпринципна, безидейна, поклонница на личности тъмни... Нейний идеалъ е карьерата, парата личното участие, грубото материално доволство. Срѣдствата и — поклонничеството, подмилкването, превиване вратъ предъ силнитѣ на деня, па ако некаже шпионството и доносничеството? Достатъчно бѣ единъ стѣснителенъ режимъ за да искочи всичката идейна и нравствена голота на овази интелигенция, която наслѣди грамадно то нравствено богатство на до-освободителний периодъ. Този режимъ дойде и извади на лице всички гнѣсотии, които единъ робски характеръ може да крие у себе си. „Това бѣ най голѣмий нравственъ кризисъ, който бѣ претърпила нашата интелигенция, това бѣ най голѣмото самооплюване на тия, които слѣпата случайност бѣ поставила за възпитатели и ржководители на общественото мнѣние и на младежта. Това бѣ върха на нравственото падание. И, наистина, може ли човѣкъ да си прѣдстави по-голѣмъ развратъ отъ това, да минавашъ за интелигентенъ и да бждешъ въ сжщото време доносчикъ и шпионинъ, да считаашъ себе си за развитъ и образованъ и въ сжщото време да бждешъ жалъкъ преснивачъ на обществената

мисль, жестокъ задушитель на народната съвѣсть, да се препоржчвашъ за свободолюбивъ и напредничавъ човѣкъ, а въ сжщото време да бждешъ врагъ на свободата, приятел на тиранията, да искаашъ народното образование, а въ сжщото време да другарувашъ съ мрака и невѣжеството, да търгувашъ съ науката, на която сж те учили“?

Може ли да се прави сравнение между тѣзи двѣ различни епохи, епохата на пълното обвземане изъ идеала на политическото освобождение и епохата на безумието и позора? Може ли да става сравнение между тогавашната „неучена“ младежъ и днешната дипломирана „интелигенция“? Не „интелигентни“ людѣ ли бѣха стѣлбоветѣ на тиранията и реакцията, не „интелигентни“ ли бѣха офицеритѣ и сждитѣ, които безъ всѣкакво нравствено мѣчение направиха кампротисъ съ свѣстѣта си и станаха жалки, но сжщо планци орждия на вилгющата реакция? Не „интелигентни“ ли бѣха онии литератори и журналисти, които за да занаятъ топлото си мѣсто величавяха това, къмъ което съ дълбоко отвѣрщение гледаха всички. И въ това време, когато измжченъ народъ дираше подкрѣпа, литераторитѣ отъ този калжъ го забавляваха съ своитѣ шутовски забави и естетически услади. До като цѣлъ образованъ свѣтъ страстно се стреми къмъ общечеловѣческитѣ идеали, тѣзи натрапени възпитатели вършаха обратното и учаха младежта: „Нѣмайте идеали, бждете празни, сухи, карьеристи, обичайте мрака, кланяйте се предъ невѣжеството, почитайте грубата сила. Така проповѣдваха възпитателитѣ и не само проповѣдваха, но исхвърляха вѣтъ отъ храмоветѣ на науката „непокорнитѣ елементи“, сирѣчь, тѣзи, които имаха смѣлостта да мислятъ съ собствения си умъ. Порокътъ, развратътъ, мързельтъ, карьеризмътъ—всичко това най-силно се поощряваше, а трудътъ, мисльта, идеалнитѣ мечти се гонѣха и преслѣдваха“.

Така бѣше вчера, тѣй ли е днесъ? „Наистина времената се малко измениха, натискътъ отъ горѣ е по слабъ, но нима това може да измѣни възрашитѣ „интелигентни“? На най малко. „Пѣстритѣ хора“ като людѣ съ „пѣстри идеи“, съ гъвкава свѣсть умѣятъ да се приспособяватъ чудесно къмъ всѣка една страна: тѣ сж приятели и на деспотизмътъ и на демократизмътъ, тѣ всѣкога печелятъ и никога не губятъ. Режимитѣ се променятъ, но пѣстритѣ хора само попѣтруютъ своитѣ идеи и искривяватъ малко на инакъ и безъ туй раскривената си свѣсть“...

Тѣжко и горко на този народъ, интелигенцията на когото се състои отъ „пѣстри хора“ съ „пѣстри идеи“. Тѣжко и горко на тази страна, която не ражда людѣ, които да се замислюватъ надъ бждѣнето, която нѣма синове да напомяватъ на вѣстницитѣ си истинската и високата цѣль на живота. Въ днешната нравствена раскапалостъ и идейна хлабавостъ многознаменателни сж думитѣ, които студентската младежъ отправя къмъ българското общество. „Врѣме е вече да се сепнемъ и почернемъ бодростъ, куржкъ, енергия отъ пламеннитѣ борци Ботѣвъ — Левски, които сложиха героически своитѣ кости, за да изкупятъ свободата, тая свобода, която у насъ на всѣка крачка се тѣй нагло тъпче . . . Време е вече да се сблизимъ съ народа, съ той народъ, който вѣчно става плячка на изѣдницитѣ и изучимъ отъ близо неговитѣ нужди, време е вече да се въоржжимъ съ знанията на своя вѣкъ и повѣдемъ сериозна борба противъ алишитѣ, които разжждатъ съврѣменното общество. Врѣме е вече да послѣдваме примѣра на онѣзи наши млади, които сж си задали за цѣль да ратуватъ за истинскитѣ интереси на оголений народъ. Врѣме е вече да намѣримъ въ борбата животъ и въ живота борба . . . Тѣй и само тѣй ний ще можемъ съ гордостъ да се нарѣчемъ интелигентни“. Тѣй завърши Пастуховъ скаската си.

Салонътъ грѣмна отъ ржкопѣскания, които наново и наново се подемаха и не искаха да престанатъ. Съ тѣзи ржкопѣскания студентитѣ и възхителитѣ посѣтителите подкрѣпяха истинността на горчивитѣ натяквания, хвърлени въ лицето на мълчеливо стоящето и мрачно гледащето отирѣдъ си „избрано общество“. Казватъ, нѣкои поздравили ректора на университета, г. Агура, подиръ сказката на студента Пастухова. Ако това е истина, ний не знаемъ какво сж искали да кажатъ поздравителитѣ. Дали сж искали да направятъ комплиментъ г. ректору, за гдѣто Висшето Училище искава пламенни социалисти като Пастуховци, или илѣ приятелски го поздравили, че е уцѣлътъ безъ да умрѣ отъ срамъ подиръ тази грозна филиппика.

***

Живата картина, която послѣдва музикалитѣ пѣсни, които уталожиха възбуденитѣ нерви, бѣше новъ, не прякъ, а косвенъ ударъ въ лицето на сжщото това общество. Картината прѣдставляваше двѣ жертви отъ миналий режимъ.

Въ едно подземие единитѣ нещастникъ подусѣблеченъ, правъ съ дигнати ржцѣ, даржи нѣшо тѣжко надъ главата си, принуденъ отъ остригата на жандарскитѣ шапки тикнати подъ лактитѣ му; другия, прострѣбитъ, задържанъ отъ десетина стражари, надъ гърба му се вие казашки камшикъ, а ржцѣтъ му опнати и всѣки прѣстъ на ржката гори, натопенъ въ газъ. . . . Това сж смъртнитѣ мъки на младия Тюфекчиевъ . . . Жертва въ нечуванъ мъки се гърчи като змия, а срѣщо нея се вдига една ржка и спокойно туря въ уста запалена цигара. . . . напираса. . . . Това е Стамболовъ, сѣди . . . до него Лукановъ правъ. Жртвата се прегъва отъ адскитѣ мъки, бичътъ се вие надъ полуголитѣ и гърди и цигарата спокойно пуши. . . .

За единъжъ . . . трѣсъкъ, викъ, цѣла гърмотевица отъ ржкопѣскания, викове . . . Посѣтителитѣ настагатъ и заеднѣжъ венчко мълква . . . душата се препълня отъ безгранична жалостъ, но веднага издмава отъ негодование и буренъ потокъ отъ нови ржкопѣскания . . . Тѣзи пилануци въ ясенъ пламъкъ прѣсти, това гърчение на жртвата, бичътъ, цигарата, цигарата!

„Долу тиранитѣ!“
„Долу! Долу! Долу! Несмѣлкаемъ грѣмъ отъ „долу!“

Зданието се трѣсе отъ това послѣдно студентско „долу“ на падналий тиранинъ. Първий ударъ на 19-й Май 1894 г. бѣ дденъ отъ студентитѣ — оставени сами, послѣдний ударъ пакъ отъ тѣхъ, но този пътъ презъ кристала на искусството и съ принуденото участие на „избраното общество“. Сказката на Пастухова се допълни и освѣтли отъ живата картина.

***

Интересно е, че всички софийски вѣстници мълчатъ като заклати по тази студентска вечеринка. „Свобода“ мълчи, защото нейнитѣ редактори бидоха нея вечеръ и словомъ и образомъ приковани къмъ позорний стѣлбъ на безчеловѣчнитѣ мжчителите и развратителите . . . Но защо мълчатъ „Миръ“, „Прогрессъ“, „Съгласие“, „Народни Права“ . . . ? Защо?

Дали не за това, че на тази вечеринка българското студентство стѣпка подъ крака онова „избрано общество“, къмъ което тѣ принадлежатъ? Да ли не за това, че тѣ се осѣщатъ еднакво виновни за всичко мерзко, гадно, отвратително, което е оставилъ миналий режимъ? Дали не за това мълчатъ тѣзи вѣстници, че българското студентство явно показва на тази вечеринка кадѣ клонитъ неговитѣ симпатии? Зрителъ.

„Изборенъ чиновникъ“ по белгийски ще каже „правителственъ слуга“.

[Властьта диктаторствува въ Вратца].

Слѣдъ като се извърши третий изборъ въ Бѣла-Слатина съ съкрушително болшинство за правителственитѣ кандидати, тукашитѣ белгийци се запрѣтнаха да чистятъ плѣвелитѣ, кой знае, какъ вмѣкнати въ държавнитѣ и изборни учреждения.

Започнаха отъ Постоянната Коммисия и Окржний Свѣтъ. Въ този послѣдний влизахъ 13 души цанковци и 6 души чистокръвни белгийци отъ консерваторска порода. Трѣбваше да се подобри расата. Белгийцитѣ сж по съвршенни въ всѣко отношение. Само съ тѣхното съдѣйсвие камарата ще бжде честита да приеме въ своитѣ обятия такява свѣтила като Х. Вандо и Григорча Найденовъ.

И колко усилия, колко гениални хитрости се употрѣбихъ! И то се знае, че сполуката бѣше гарантирана.

Единъ денъ троица отъ членоветѣ на Окр. Свѣтъ (между тѣхъ нар. прѣд. Ст. Саввовъ и Д. Ц. Вълчевъ) получихъ съобщение отъ Окр. Упр., че се *уволняватъ* отъ длѣжностъ! Това ти-й булка спасовъ денъ! Изборни чиновници и увольнение! Това е спорѣдъ новия, белгийски духъ! Г. Саввовъ запитва телеграфически създателя на моралното влияние на какво основание го *уволнява*. . . . „На основание, каже, на чл. 4 буква б отъ. . . . Понеже противъ вази има донесение отъ сждебнитѣ власти, че се обвиняватъ въ прѣстѣпление, което води слѣдъ себе си лишение отъ граждански права. . . .“ Тѣй ли? И гледай какъва била работата! . . . „А-бе г. Прокураре, такява и такява донасяли ли сте заради мене? — „Не, не съмъ. . . .“ Ама ще донесѣ щомъ ми заповѣдатъ, а то е се едно, че съмъ донесѣлъ.

Подиръ това послѣдва уволнението и на прѣдсѣд. на Пост. Ком. г. Цв. Тодоровъ, и още двоица други.

Но трѣбва да имъ се отдаде справедливостъ: не изведнажъ постѣпихъ тъй „нежелателно“ — тѣ се опиталъ по напрѣдъ да ги „откраднѣтъ“, и слѣдъ като не можаха, тогава ги отстранихъ. Да, да ги откраднѣтъ... Това е пакъ ново нѣщо. Припомнете си открадване на Сабинянкитѣ отъ Римскитѣ юваци. Но тамъ бѣше причината любовта къмъ половината на човѣшкия родъ, а тука благого на цѣлий. . . белгийски народъ.

Повикахъ членовѣтѣ на Съвѣта да засѣдватъ. Тѣ дойдохъ. Засѣданията не започватъ. . . Една вечеръ единъ „нароченъ пратеникъ“ извиква изъ кафенето на хотелъ „Стара-Планина“ единъ отъ членовѣтѣ. . . На улицата се хвърля върху му единъ буюклия бабаитинъ стражаръ и го повлича да го арестува. . . На вика му излизатъ пѣколцина изъ кафенето и стражара избѣгва. . . (Ето още едно откритие: за да ви арестува, трѣбва да ви откраднѣтъ).

Подиръ това останалитѣ 9 души съвѣтници отъ „измирающата раса“ направятъ протестъ, че не ги допускатъ свободно да изпълнятъ длъжността си и си отиватъ по домоветѣ.

Экал бѣда! Тамамъ развѣрзватъ рѣцѣтѣ на „истинскитѣ дѣтели“. Уволнитѣ се замѣстватъ съ „наши“ (ама макаръ да сж получили само по десетина гласа), състави се нуждното „спасително“ болшинство и работата трѣгва на редъ. . . Окр. Съвѣтъ засѣдава вече и вѣроятно ще ошастливи окръга съ „нови“ реформи. . .

Подиръ три-четири дена повикахъ г. г. Саввовъ, Статковъ, Вълчевъ и А. Симидовъ въ Окол. Управ. слѣдъ малко видѣхъ, че ги откараха въ участъка съ 9 души стражари и 2 старшии съ зарѣзани пушки.

Тамъ сж и до сега. Виповни били въ „прѣдумишленъ бунтъ“, щѣлъ да ги накаже Отом. законъ съ членве 55 и 56. Гаранция не се допуца.

Компютитѣ се родихъ изново. . . Научи ги, пустия му Стамболовъ! И казватъ че той билъ умрѣлъ! C'est egeur. . .

Не пуцагъ никого да отива при тѣхъ. Кога имъ занесѣтъ яденіе, расчупватъ хлѣба, разрѣзватъ сърмитѣ, пиперкитѣ — туку вижъ, че вѣтрѣ се случи нѣщо. . . Тогава?

Повикватъ потариуса да дадѣтъ пълномощно на г. Сокачевъ да дѣйствува за освобождението имъ, ала разнитѣ надзиратели недопустнѣли потариуса да отиде при тѣхъ. И той взема, че съставява актъ, за това тѣхно беззаконно дѣйствие (шеговитъ човѣкъ)!

Подаватъ жалба до прокурора, ала тя не достигнала до тамъ. „Азъ, каже прокурора (мсю Оджакъвъ), не съмъ получавалъ (отъ слѣдователи хервъ Калановъ) никаква жалба“. „Кѣдѣ си дѣналь жалбата, бре?“ пита телеграфически първи. „Не съмъ приемалъ таква нѣщо“ обажда се другия, втория отъ В. Слатина. Кога разстрѣсватъ джебоветѣ па тѣмниачий директоръ. . . ти се забутала изъ тѣхъ. „Повече отъ 24 часа не може да се задържи една жалба. . .“ казва закона. Ама не се чува, защото *ингне*, а не *вика* (нашитѣ закони сж много анемични).

А „прѣстѣпницитѣ“ се падѣватъ. . . Вече ги водихъ на баня, заобиколенъ съ стражари. . . Прѣлестна картина, достойна за четката на пѣкой придворенъ художникъ. . . Нека ги оставимъ да чакатъ дена, когато ще получатъ заслуженото си наказание — бѣсилото!

Да ви съобщя entre parenthèse нѣколко интересни работи.

- 1. Назначенъ е г. Христо Гуневъ (испѣдени слѣдъ паданието на Стамболова секретаръ на Окр. Упр.) за подѣ-секретаръ въ съда.
2. Назначени сж за стражари осждени прѣстѣпници (лѣжали въ затвора по 9 мѣсеца.)

Отговоренъ-Редакторъ А. Ив. Гюзелевъ.

- 3. Готви се уволняванието на нѣкои учители отъ мѣстнитѣ градски училища.
4. . . . .
5. . . . .
Ала за това по послѣ. А.

ВЪНКАШНА ХРОНКА.

Ако въ страни като Франция, Англия, Белгия и др., гдѣто гражданитѣ иматъ по голѣми или по малки политически права, работническата класа е можала чрезъ задружно дѣйствие да си извоюва извѣстни права — въ Руссия, гдѣто всѣхъ и всѣхъ е богопомазаника, работническо законодателство почти че не сществува и буржуазията може на воля да разиграва коня си на работническия грѣбъ.

Но нѣкога само се издигатъ страхливи и здържани забѣлѣжки въ журналитѣ за необходимостта отъ нѣкои реформи: за нуждата отъ извѣстни закони, урегулирующа maximum часове ежедневна работа, установяванието по законодателенъ редъ неработението въ недѣля, за задрѣтението на свѣрхсрочното работение и др. Но за забѣлѣзване е, че тѣзи въпроси, повдигнати отъ буржуазната преса не искатъ разрѣшението имъ въ смисълъ да се даде възможность на пролетарията да живѣе по човѣшки животъ, като вкуснъ приятноститѣ на единъ добъръ сънъ въ сѣботна вечеръ и една почивка въ недѣля, но въ смисълъ да не се разстройватъ тѣ физически и не могатъ да бждатъ добри солдати въ врѣме на нужда; т. е. като сж създавали и създаватъ на патронитѣ си съ потъ богатство въ мирно врѣме — въ врѣме на война подъ булото за защицавание на отечеството да имъ ги пазятъ съ кръвта си.

Чудни, наистина, завъркулки. У работника мускули само, а у патрона лѣтни и зимни къщи, широки градини, пари въ банки и пр. и въ врѣме на война да иде работника да защицава, какво — мускулитѣ си съ които и въ Патагония би могълъ да живѣе сѣщо тъй както въ Руссия! . . .

Има наистина установено работно врѣме до 10 часа на работницитѣ отъ разни занятия, въ това никакъ не се изпълнява отъ господаритѣ, па и властѣта не обръща внимание.

Има още и законъ, който запрѣщава нощната работа на женитѣ, а сжщо и на момчета 15—17 год. Но прѣдъ видъ, че закона прави исключение за тѣзи, които работятъ заедно съ родителитѣ си, а подобни случаи сж болшинство въ русскитѣ фабрики, то по „исклученията“ минуватъ и другитѣ, а слѣдователно и този „законъ“ си остава написанъ.

Но най лошото, спорѣдъ единъ дописникъ на в. „Русскія вѣдомосты“ е свѣрхсрочната работа. Ний прѣвождаме самитѣ му думи за да види читателя колко сж умни патронитѣ, но и на какво тѣлесно истощение излагатъ тѣ защитницитѣ на „отечеството“, справедливо оплаквани отъ пресата:

„За да увеличи производството, фабриката почва да работи и слѣдъ опрѣдѣлени часъ за свѣршване, указанъ отъ утвърдени отъ фабричната инспекция „Правилникъ за вѣтрѣшний редъ“. На тази работа се повикватъ тия работници, които слѣдъ свѣршванието на работния денъ, пожелахъ да работятъ за платка, която надминава 1 1/2 (рѣдко 2) дикти обикновенната надница, смѣтнато на 1 ч. работа. Работницитѣ, съблазнени отъ увеличението на платата се притичатъ на тази „часова“ работа. И наистина, като получаватъ 1.20—1.80 лева за 12—13 часа работа съблазнително е да се увеличи тази скудна печалба и то не по съ 10—15 стот. за работенъ часъ, а отъ 15—25 стотинки. Хора свѣдуци ни сж казвали, че най-трудолюбивитѣ работници нѣкога работятъ нѣколко мѣсеца наредъ 3—4 часа повече отъ опрѣдѣленното врѣме, което съставлява отъ 15—17 часа всѣкдневна работа. Фабриката въ такъвъ случай, като не увеличава, ни числото на силитѣ на машинитѣ, ни висшии служебнъ персоналъ, а заплаща само, сравнително съ обикновенната работа отъ 12—30 стотинки на вечеръ на работника, увеличава днев-

ното производство на 20—30%. Ако прѣдположимъ че фабриката располага съ 1000 работници, то ще ще заплати за свѣрхсрочна работа отъ 150—240 лева въ день. Въ такава фабрика би трѣбвало да се оцѣни съ 4 1/2—6 милиона и за да повдигне съ 20% нейната естественна (т. е. безъ свѣрхсрочна работа) производителность, трѣбва да се похарчи за разширочаванието ѝ 600,000, а може би и 900,000—1,200,000 лева. Явно е че въ много случаи за владелеца се явява несравнено по-изгодно да се ползува съ свѣрхсрочната работа, отъ колкото да прахосва грамадни капиталы. . .

До колко тия смѣтки, било за касата на патрона, било за здравіето на работника, ще стрѣснатъ цари Николая — не ни е извѣстно, ние само знаемъ, че руский работникъ е вече стрѣснатъ отъ тѣхъ, че той чете „задрѣтени“ книжки и е членъ на „подозрителни“ кружоци; ние знаемъ, че слѣдъ дългъ съгъ той си трие очитѣ и гледа на около свѣтлината, че той я харесва тази свѣтлина и Николай II не може да издигне такава перде прѣзъ слѣшнето щото да може да закрие лицето му отъ раб тника. . .

Любинъ.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ИЗДАНИЯ

Социалъ-демократическа библиотека.

- 1. Що е социализмъ и има ли той почва у насъ? отъ Д. Блатановъ. Търново. 1891 г. . . . . Цѣна 1 л.
2. Какво искатъ социалъ-демократитѣ? Превелъ Н. Хр. Габровски. Търново 1891 г. . . . . Цѣна 30 ст.
3. Коллективизмътъ, отъ Жюль Гедъ. Превелъ Н. Хр. Габровски. Търново 1891 г. . . . . Цѣна 30 ст.
4. Какъ е и какъ грѣбна да бжде, отъ Вилхелмъ Либкнехтъ. Преводъ. Шумень 1892 г. . . . . Цѣна 15 ст.
5. Работническото движение и Социалната Демокрация. Превелъ отъ руски Х Шумень 1892 г. Цѣна 70 ст.
6. Онитъ върху Научния Социализмъ. Економ. критика на капиталистическото производство, отъ П. Аржирнадсъ водъ отъ френски Шумень 1892 г. . . . . Цѣна 50 ст.
7. Социализмътъ и задачата на българската работна класа, отъ Д. Благоевъ. Шумень 1892 г. . . . . Цѣна 40 ст.
8. Коммунизмътъ и Економическата Еволюция отъ Поль Лафарга. Преведе отъ френски Д. Петковъ Шумень 1893 година . . . . . Цѣна 15 ст.
9. Жената и Социализмътъ отъ Августъ Бебелъ. Превелъ отъ френски Н. Хр. Габровски, Търново 1893 г. Ц. 3 л.

Работническа библиотека.

- 1. Първий Май. Превелъ Гергановъ. Търново 1892 година . . . . . Цѣна 15 ст.
2. Религията на Капитала отъ Поль Лафарга. Превелъ Г. Бакаловъ. Шумень 1892 г. . . . . Цѣна 40 ст.
3. Августъ Бебелъ (германски занаятчи — столаръ) отъ Поль Лафарга. Превелъ отъ френски Н. Хр. Габровски. Шумень 1892 г. . . . . Цѣна 40 ст.
4. Кой на чий грѣбъ живѣе. отъ С. Дикшейна. Превелъ Е. М. Шумень 1891 г. . . . . Цѣна 30 ст.
5. Работническото движение въ Началото на Шейсетѣхъ Години и Сега. Отъ П. Акселрода. Превелъ отъ руски Е. М. Търново 1893 г. . . . . Цѣна 25 ст.
6. Принадената Стойность отъ С. Дикшейна, превелъ отъ полски Г. Бакаловъ. Търново 1893 г. . . . . Цѣна 25 ст.
7. Какъ станахъ социалистъ? обикновенъ расказъ отъ Л. Кнора. Превелъ отъ полски Г. В. Търново 1893 г. Ц. 5 ст.
8. Работнически Катахизисъ Превелъ отъ полски Г. В. Търново 1893 г. . . . . Цѣна 5 ст.
9. Социализмътъ и какъ той може да се обиде. Отъ Луй Вертравъ. Превелъ отъ френски Д. Петковъ. Търново 1893 година . . . . . Цѣна 5 ст.
10. Социализмътъ и Градскитѣ Съвѣти. Отъ Д. Благоевъ. Търново 1893 г. . . . . Цѣна 10 ст.
11. Правото на Мързела. Отъ Поль Лафаргъ. Търново 1893 година . . . . . Цѣна 10 ст.
12. Малкъ Социалистически Катахизисъ, отъ А. Табаранъ. Превелъ отъ френски И. Д. Търново 1893 г. Ц. 10 ст.
Желающитѣ да си набавятъ нѣкои отъ книгитѣ на библиотекитѣ могатъ да се обѣчатъ до складѣтъ въ Търново, въ домѣтъ на Никола Габровски. Поржчи безъ стойността не се при-матъ. За получатитѣ сумми ще се извѣства въ в. „Социалистъ“.

МАЛКА КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ.

- Търново. г. Лончо. Съ удовольствие бихме помѣстили допискитѣ или бихме направили извлечение, ако разбирѣтъ на вѣстника ни доущаха. Много вѣрна е мисльта ви, че много отъ самитѣ прѣсвителни распространяватъ развратъ, а го приписватъ на истинскитѣ противници на дневния прогнивающъ общ. режимъ.
Русс. Книжару А. Телеграма ви отдавна получихме, но паритѣ още нѣма. Това е една нечестна маниера.
Плѣвень. Груната. Получихме 52 л. помощи и 95-30 лева вносъ.
Тутраканъ. М. Извлечение не е помѣстено, но причината на многото материалъ. Писмото е получено. Календаръ бѣ прѣдлаганъ не се испраща никому.

ЧЕРВЕНЪ НАРОДЕНЪ КАЛЕНДАРЪ

днини. — Образованието е твърдѣ необходимо за народа. — Вампирѣтъ. — Влиянието на Косвеннитѣ данъци. — Защо пропадатъ занаятчиитѣ и земледѣлието у насъ — Какво нѣщо е революция? — Праздникътъ на труда. — За спестяванието. — Бѣднитѣ и богатитѣ хора. — Едно врѣме и сега. — Собственността е свята! — Сегашната народба. — Занаятитѣ пропадатъ. — Сегашнитѣ народби. — Умѣтъ на предприемачѣтъ е въ несията — 4795829615 лева и 17 пари. — Капиталътъ и трудътъ. — Работника е равноправенъ градининъ съ господаря си. — Единъ истиненъ свѣтъ. — Белгийскитѣ социалисти. — Нѣщо за Сенъ-Симонъ. — Въ края на годината. — Социалъ-Демократитѣ. — Кой може да ти облеghi положението?

Цѣна 25 стотинки

Достави се въ предплатата отъ администрацията на в. „Социалистъ“, — София.

Печатница „Напрѣдѣтъ“ — София.